1893 - 1963
70-ий РІК ВИДАННЯ І СЛУЖБИ СВОЄМУ НАРОДОВІ ТА ПРАВДІ

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: "SVOBODA", 81-83 GRAND ST. JERSEY CITY 3, N. J.
HENDERSON 4-0237
HENDERSON 4-0807
УНСоюз: HENDERSON 5-0740
— Тел.: з Ню Йорку: —
BARCLY 7-4125
УНСоюз: BARCLY 7-5337

РІК LXX. Ч. 29. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ЛЮТОГО 1963 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 14, 1963 No. 29. VOL. LXX.

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ЗАХОДИ ДЛЯ ЗРІВНАН-НЯ В ПРАВАХ ВСІХ ГРОМАДЯН

ПРЕЗИДЕНТ КЕННЕДІ І ПРЕДСТАВНИКИ РЕС-ПУБЛІКАНЦІВ ПРО ОХОРОНУ ГРОМАДЯНСЬКИХ ПРАВ

Вашингтон. — Президент Кеннеді відзначав 154 роковини з дня народження Абрагама Лінкольна тим способом, що запросив до Білого Дому 800 осіб, які борються за зрівнання в громадянських правах всіх американських громадян, і негрів та представників федеральних, стейтових і міських урядів, — та заявив їм, що в 100-роковини Лінкольнової Еманципаційної Проклямації велика частина американців із сатисфакцією можуть дивитися на ті успіхи, які зроблено від часів, коли великий Лінкольн почав боротьбу за однакові для всіх права. Президент згадав про звіт, який предложила йому Комісія в справах охорони громадянських прав, і казав, що хоч успіхи від 1863-го року є великі, то все ж таки не можна бути вдоволеним із того стану, який тепер є. „Останній розділ про рівні для всіх права ще має бути написаний", — казав Президент. Президент вказав на те, що не тільки в південних стейтах негритянське населення бореться за скасування расової сеґреґації, бо і в північних стейтах цієї країни є ще расові обмеження в ділянках мешканевій та при приниманні на працю. Президент обіцяв діяти в тому напрямі, щоб всі американські громадяни могли якнайшвидше користати з усіх прав цієї країни, як про це говорить конституція. Республіканська опозиція відзначила Лінкольнові роковини майже в усіх місцевостях, пікреслюючи те, що демократичний уряд не здійснив тих обіцянок, які Президент склав був перед виборами в ділянці охорони громадянських прав. Губернатор Рокефеллер промовляв на Лінкольновому прийнятті в готелі Астор- Асторія в Ню Йорку і в готелі Джорджа в Брукліні. Рокефеллер повторив свою давнішу критику демократичного уряду в політичній, економічній і соціяльній ділянках. Сенатор - республіканець Кліффорд Кейс із Ню Джерзі критикував уряд за те, що нічого не зробив Президент, щоб підтримати тих ліберальних сенаторів, які старалися обмежити обструкцію (філібастер) в Сенаті, де південні сенатори не допускають до ухвалення законів проти расового обмеження. Сенатор К. Кейс твердив, що республіканці завжди підтримували всі законопроєкти, які змагали до поліпшення охорони громадянських прав. На прийнятті в Ню Йорку промовляв і сенатор-республіканець Дж. К. Джевітс, який атакував уряд за його закордонну політику. Джевітс казав, що уряд образив був Англію під час справи ракет „Скайболт"; уряд не був готовий до того, щоб переговорювати з де Голем і зовсім непотрібно викликав клопіт із Канадою в справі атомового озброєння канадійських літаків. Але асистент секретаря праці Дж. Вівер, промовляючи в Огайо, твердив, що зроблено багато в тому напрямку, щоб зрівняти всіх громадян під правним оглядом. Інший оборонець уряду сенатор - демократ Гюберт Гомфрі виступив проти республіканців за те, що без причин критикують уряд за його закордонну політику. Цікавим є і голос правнучки Абрагама Лінкольна пані Мері Лінкольн Беквіт із Манчестеру, Вермонт, яка сказала, що їй не подобається те, що „уряд насильно хоче переводити інтеґрацію в південних стейтах". Пані Беквіт, 64-річна, виступає проти головного прокуратора Роберта Кеннеді, кажучи, що „федеральний уряд є дещо зааґресивний при здійснюванні інтеґрації".

Астронавт Купер заявив, що він зможе облетіти Землю більше як 22 рази

Гюзтон, Тексас. — Найближчий астронавт Лерой Г. Купер заявив, що він зможе літати довкола Землі більше разів, як передбачені (22 рази), якщо матиме доволі пального і кисню. Він не сказав, скільки разів він буде облітати Землю, тільки заявив, що двотоннова кабіна зможе його втримати вгорі принаймні два дні, отже можна б зробити 33 кружляння, бо одне кружляння становить коло півтори години. „Але я маю виконати під час лету призначене число різних наукових та інших експериментів, заявив цей майор летунства", які можуть виснажити астронавта та зужити більше і пального і кисню. Купер сказав, що є контрольні місця по певних числах кружлянь, і тоді будуть вирішувати, як довго астронавт зможе залишитися вгорі. Дата лету Купера ще не є визначена. Він мав летіти 2-го квітня, але та дата відкладе на внаслідок недомагань ракети - підсилювача „Атлас". 35-річний Купер летить в програмі „Меркурій", мабуть як останній астронавт, бо дальші астронавти мають літати згідно з програмою Джемінай, коли в 1964-му році мають летіти в одній кабіні два астронавти впродовж двох тижнів, і мають пробувати відбути зустріч в космічних просторах з іншою кабіною.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Кеннеді** з дружиною і 4-річною донечкою Каролайною відлетів в неділю ввечері до Вашинґтону з Ню Йорку, де він перевів кінець тижня, відвідуючи знайомих та бувши на сатиричній англійській ревії. В неділю Президент був на Службі Божій. Президент хотів із Каролайною відбути прогулянку до Центрального парку, але зробивши 50 ярдів, він вернувся, бо не хотів, щоб численні фотографи робили знимки. Каролайна питалася: „Тату, чому ми вертаємося"?, але журналісти не дочули, що їй відповів Президент. Пасажири в автах пізнавали Президента і вітали його. Одна молода жінка сказала: „Ви є великим президентом великої країни", — на що Президент відповів: „Дякую вам!"

● **Видавнича компанія** запропонувала 15-ом новим майбутнім астронавтам суму $3.2 мільйона за те, що вони опишуть свої лети довкола Землі. Крім того високого гонорару Видавництво обіцяє астронавтам-авторам ще й інші привілеї. Це Видавництво називається: Філд Ентерпрайзес Едюкейшенел Корпорайшен.

● **В перших днях цього тижня** не було в Конґресі повної праці тому, що численні республіканські конґресмени і сенатори виїхали зі столиці, щоб взяти участь у святкуваннях у зв'язку з „Днем Лінкольна", який припав на вівторок 12-го лютого. Сенат використав той час на організацію своїх комісій.

● **Корпорація Ф. В. Дадж** повідомила, що в ЗДА в 1962 р. на будівельну програму видали різні приватні підприємства $41.-903 більйона, на $4 більйони більше, як в 1961-му році. Збільшені видатки на будівлі скріпили економіку країни.

● **Великий танкер** „Марін Сулфур Квін" пропав на океані, бо немає про нього вістки від 2-го лютого. Танкер віз сірку в плинному стані з Тексасу до Вірджінії. Залога складалася з 39-ох моряків. Цей танкер, мабуть, втонув в океані.

УВЕСЬ СВІТ РАДІЄ ЗВІЛЬНЕННЯМ МИТРОПОЛИТА СЛІПОГО З ДОВГОЛІТНЬОЇ СОВЄТСЬКОЇ КАТОРГИ, ПРИГАДУЮЧИ ТЕРПІННЯ І ЖЕРТВИ ТА БОРОТЬБУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Сміло можна твердити, що ввесь світ зрадів вісткою про звільнення первоієрарха Української Католицької Церкви ВПреосвященнішого митрополита Йосифа Сліпого зі совєтської каторги, в якій він перебув 18 років за свою віру і свій нарід. Вістку про звільнення митрополита Сліпого подав сам Папа Іван XXIII із нескриваним зворушенням під час одної церемонії в неділю, 10-го лютого, і вона блискавкою облетіла ввесь світ. Подали її насамперед радіовисильні та пресові аґенції, а за ними і вся преса, поміщуючи її на перших сторінках. На жаль, навіть при цьому повідомленні про звільнення українського Владики-мученика з комуно-московської неволі траплялася тут і там відома плутанина про „російську Церкву" і „польське місто" Львів, але в більшості преса подавала при цій нагоді правильні пригадки про причини ув'язнення митрополита Сліпого, про руїну українських Церков та про невпинну боротьбу українського народу за волю. Митрополит був звільнений в суботу, 9-го лютого і вістка про це мала бути подана в Москві. Проте, в одержаних уже совєтських газетах з 9 і 10-го лютого не подибується жадної згадки про це. Невідомі також подробиці звільнення та приїзду митрополита Сліпого до Риму. Кружляють тільки непотверджені вістки, що Митрополита мав привезти до Риму совєтський літак. У дотеперішніх повідомленнях не подається також нічого із будь-яких заяв чи тверджень самого Митрополита, натомість натякається, що Митрополит нічого не говоритиме про своє ув'язнення та звільнення. Не мали також успіху намагання нав'язати безпосередній контакт з Митрополитом. Перші вістки про звільнення митрополита Сліпого прийшли на американський континент — як згадано — в неділю. В цілому ряді парафій священики, часто із сльозами в очах, могли подати цю вістку своїм парафіянам уже під час недільних відправ у церквах. ВПреосв. Кир Амврозій Сенишин, митрополит Української Католицької Церкви в ЗДА, згадав уперше про звільнення митрополита Сліпого під час благословення угольного каменя під будову семінарії св. Амврозія, кажучи: „Вчора вночі прибув зі Сходу великий мученик за віру, за що ми дякуємо Всевишньому". Звільнення митрополита Сліпого зустрів митрополит Сенишин окремим повідомленням-заявою, текст якого надрукований в цьому числі. Стемфордський єпископ Преосв. Кир Йосиф Шмондюк, на вістку про звільнення митрополита Сліпого заявив: „Вістка про звільнення митрополита-архиєпископа Йосифа Сліпого з комуністичного ув'язнення є найрадіснішою вісткою від закінчення другої світової війни. Кожний українець, де б він не був — у поневоленій батьківщині чи у вільних країнах світу — радіє нею та дякує за неї Богові. Як досі, це промінь надії. Хочеться вірити, що він заповідає релігійну волю для всіх інших українців, ще досі переслідуваних за їхню віру, як також заповідає визволення всіх народів, яким відмовляється їхніх релігійних і громадянських прав з боку поневолювачів, хто і де вони не були б у світі. Ми повинні продовжувати свою працю і свої молитви за ці основні людські права". Із американських Владик першим відгукнувся на вістку про звільнення митрополита Сліпого ньюаркський єпископ і президент Сітон Гол університету, Преосв. Джан Дж. Доґерті, відомий із свого недавнього виступу на українському Святі Державности в Джерзі Сіті. Єпископ Доґерті заявив: „Радість українського народу на повідомлення Святішого Отця про те, що архиєпископ Йосиф Сліпий вільний і безпечний в Римі, переходить нашу думку і уявлення. Як приятель української спільноти, я поділяю її радість та разом з нею підношу свої молитви до Бога. Цей живий Мученик є світлом слави для Церкви, героєм для свого народу, заохотою для волелюбних людей в світі та надією для тих, що спрагнені волі".

Привітальні телеграми і листи

З усіх усюдів інформують, що на вістку про те, що митрополит Сліпий вже на волі в Римі, сотні і тисячі привітальних телеграм вислано на його адресу до Риму. Від імені американських українців переслав звільненому Владиці-Мученикові привітальну телеграму голова Українського Конґресового Комітету Америки проф. Лев Добрянський. В імені Українського Народного Союзу привітав митрополита Сліпого телеграмою гол. предсідник Йосип Лисогір.

В Ню Йорку створено окремий комітет для збірки дарів для митрополита Сліпого

Радість з приводу того, що митрополит Йосиф Сліпий вже на волі, проявлялася і в тому, що в метрополії Ню Йорку і Ню Джерзі створено окремий комітет, що плянує зайнятися збіркою дарів для митрополита Сліпого. Комітет створено з ініціятиви д-ра Богдана Олесницького в Нюарку та інших українських лікарів, які вже склали сто- і більше долярові пожертви на дар для Митрополита. Комітет ще оформлюється і вже вкоротці можна очікувати його ширшої акції.

Перестороги перед надіями

Але поруч із виявами спонтанної радости з приводу звільнення митрополита Сліпого, підносяться рівночасно голоси перестороги перед будь-якими дальшими, зв'язаними з цим звільненням надіями щодо поліпшення долі нашого народу. Пресова аґенція United Press, подаючи з Риму вістку про звільнення митрополита Сліпого, подала з тих самих Ватиканських джерел твердження, що „звільнення митрополита Сліпого не сталося внаслідок будь-яких розмов між Апостольською Столицею і Кремлем", додаючи, що ці самі Ватиканські джерела перестерігають, щоб „не вірити, що звільнення митрополита Сліпого може означати злагіднення релігійних переслідувань українців" та що „Москва, звільняючи митрополита Сліпого, мала на думці, імовірно, якусь досі ближче невідому поважну політичну причину або дипломатичну ціль".

Рівночасно з повідомленням Святішого Отця Папи Івана XXIII про звільнення митрополита Йосифа Сліпого з совєтської каторги, пресові аґенції поширили по світі і перші фотознімки звільненого Владики-мученика. До цієї фотознімки, висланої до преси ілюстраційною службою Центральної Пресової Асоціяції, додано такий підпис: „Папа Іван XXIII навколішки у Ватикані проголошує молитву вдячности під час авдієнції з українським архиєпископом Йосифом Сліпим (справа). Митрополит Сліпий був несподівано звільнений росіянами після 18 років ув'язнення ними у сибірській тюрмі. З неофіційних джерел подається, що 70-літній Сліпий Львівський архиєпископ і Галицький митрополит в Україні може бути піднесений до достоїнства кардинала за його терпіння у в'язниці".

Повідомлення ВПреосв. Кир Амврозія Сенишина, Митрополита Української Католицької Церкви в ЗДА

Митрополит Кир Йосиф Сліпий на волі!

Саме сповнився рік, як наша Ієрархія у вільному світі видала спільне Пастирське Послання з приводу 70-ліття Первоієрарха Української Католицької Церкви, Високопреосвященнішого Митрополита Кир Йосифа Сліпого, що вже сімнадцять років проживав у кайданах, на далекому сибірському засланні.

В тому Пастирському Посланні підкреслено всі благородні прикмети Митрополита-Ісповідника, вказано на його великі заслуги в науково-богословській царині та на його непохитну стійкість у Христовій вірі.

У своєму Пастирському Посланні наші владики вільного світу запрошували вірних до молитов за Первоієрарха України такими знаменними словами: „. . . занесім свої молитви перед Престіл Всевишнього та благаймо Його, щоб скоротив дні терпінь нашого Народу і його Митрополитові Йосифові. У святій гордості за нашого Митрополита - Ісповідника, понесім нашу кривду перед інші народи та просім, щоб і вони включились у молитовний похід за людські і Божі права нашого Народу й нашої Церкви. Нехай наш голос почують могутні цього світу, що так багато говорять про свободу, про людські права, нехай і нашому Народові буде дане це людське і Боже право — мати змогу вільно жити та свобідно хвалити Господа у Божих храмах, що їх так ревно будували наші батьки, діди і прадіди".

Завершенням цього спільного Пастирського Послання було доручення, дане нашому Духовенству, щоб у день уродин Митрополита Йосифа відслужили в його намірені Божественну Літургію та закликали вірних до діл покути, молитви й прийняття св. Тайн в намірені нашої Церкви і її Первоієрарха Митрополита Йосифа.

Ще не затерлись у нашій пам'яті торжественні святкування з приводу 70-ліття Митрополита - В'язня, ще не заперестали наші уста шепотіти благальну молитву та заносити її перед Престіл Всевишнього, як блискавкою рознеслась радісна вістка, що Первоієрарх Митрополит Йосиф Сліпий, по майже вісімнадцятилітньому засланні, перебуває на волі та прибув до Вічного Міста Риму, щоб скласти Святішому Отцеві заяву, своєї і свого Народу, відданости.

Наші серця переповнені невимовною вдячністю Господеві, що вислухав наших молитов та сповнив першу частину наших благань — звільнив із важких кайдан, із вісімнадцятилітнього заслання нашого Ісповідника і Первоієрарха, Високопреосвященнішого Митрополита Галицького Кир Йосифа Сліпого, який в останніх днях минулого тижня прибув до Столиці Християнського Світу, щоб там, як живий свідок страдаючої української Церкви й Народу боронити їх прав на повне визволення.

Присмно нам ствердити, що сталось це вкоротці після Першої Сесії Вселенського Собору, що замінився був у один голос вопіющого про кривди, які заподіяв ворог України нашій Церкві, на чолі з її Митрополитом - Ісповідником Йосифом Сліпим, рішуче домагаючися звільнення нашого Первоієрарха із важкого заслання, а водночас із цим повної свободи нашому Народові і його Церкві.

Ми ніколи не перестанемо дякувати Всевишньому за Його ласку та звільнення із заслання Митрополита Сліпого, але й водночас не перестанемо благати, щоб Вселаскавий Господь змилосердився і над нашою Церквою та її Народом, щоб за звільненням Владики Митрополита наступило і звільнення нашої Церкви і Народу. Щоб звільнення довголітнього В'язня - Митрополита Йосифа Сліпого не було тільки димовою заслоною для західнього світу за якою і далі будуть переслідувати наше духовенство і вірних та нищитимуть Божі храми, про що в останні часі так багато пише наша і чужа преса.

Вітаючи нашого Первоієрарха Ісповідника на волі, молимо Всевишнього, щоб дозволив нашому Найдостойнішому Архипастиреві діждати хвилини, коли й наша Церква та її Народ зможуть заспівати могутній гимн подякі Господеві за звільненя від довголітнього перебування в кайданах неволі.

† АМВРОЗІЙ
Митрополит
Філядельфійський
Архиєпископ

СССР ЗНОВУ ВИМАГАЄ СКАСУВАННЯ АТОМОВИХ БАЗ ЗДА

ВІДНОВЛЕНА КОНФЕРЕНЦІЯ РОЗЗБРОЄННЯ В ЖЕНЕВІ НЕ МАЄ ШАНСІВ УСПІХУ

Женева. — Совєтський Союз зажадав зараз у першому дні відновлення 17-членної конференції про міжнародне роззброєння, в минулий вівторок 12 лютого ц. р., щоб ЗДА скасували всі свої заморські військові бази, в першу чергу ті, з яких можна вистрілювати атомові ракети й везти проти ворога атомові бомби, — пов'язавши цю справу з переговорами про припинення всяких дальших ядрових експериментів. През. Кеннеді вислав з нагоди відновлення тих переговорів окремого листа, що його відчитав представник ЗДА Вільям Фостер, але Василій Кузнєцов своєю відповіддю, в якій зголосив саме ту нову передумову для підписання договору про припинення нуклеарних експериментів, насправді яскраво заперечив твердження Президента, наче б існували „більш підбадьорливі" шанси підписання такого договору та наче б дійсно можна було „відбудувати довір'я між народами". Водночас Кузнєцов зголосив „категоричний протест" проти американсько-британського порозуміння (пакту Нессо між през. Кеннеді і британським прем'єром Мекмілленом) щодо атомового узброєння членських держав Атлантійського пакту (НАТО). Совєтська вимога, щоб проголошено скасування всіх ракетних і атомово-підводних баз звертається безпосередньо проти американських баз для підводних човнів з ракетами „Поляріс", існуючими в Британії та встановлюваними тепер також на водах Італії і Туреччини. За першими західніми коментарями — західні держави навіть не будуть брати під дискусію совєтської вимоги. На середу 13 ц. м. передбачено перше засідання Підкомісії для справи атомового договору. Затяжні переговори про припинення всяких ядрових експериментів велись коротко в минулому місяці в Ню Йорку, і то на вимогу Хрущова, який в цій справі переслав окремого листа през. Кеннеді. У тому листі Хрущов погодився на „дві-три" щорічні контрольні інспекції на терені СССР, які розглядали б підозрілі землетрясення. Однак ЗДА, Британія й інші члени тієї конференції домагаються найменше 8-10 таких контрольних інспекцій. Коли ж большевики рішуче на це не погодилися і нюйоркські розмови зірвали, тоді през. Кеннеді, який казав був припинити підземні ядрові детонації в Неваді, велів відновити їх. Напередодні теперішньої Женевської конференції Совєти проголосили через ТАСС-а комунікат, в якому таврували те відновлення американських підземних атомових детонацій, як нібн „перешкоду" для підписання відповідного договору. Тому було згори відомо, що Москва і цим разом не хоче такого порозуміння.

Совєти закрили бюро американської радіостанції в Москві

Москва. — Рассела Джонса, представника радіостанції „Нешенел Бродкестінґ Компані" в Москві, викликали до совєтського міністерства закордонних справ і вручили йому листа з закидом, що радіопередачі тієї компанії „очорнюють" Совєтський Союз, тому совєтський уряд видалює представників тієї радіостанції та зачиняє її бюро в Москві. В американських коментарях сказано, що большевики, мабуть, „образились" на радіо- й телевізійну програму з 27 січня п. н. „Смерть Сталіна" та на програму з 3 лютого „Зріст Хрущова". Офіційний совєтський комунікат в цій справі, проголошений аґенцією ТАСС, твердить, що американська радіо - телевізійна компанія Нешенел Бродкестінґ „грубо викривляла дійсність, з очевидною ціллю, щоб ворожо насторожити американський нарід проти Совєтського Союзу". Однаково „Нешенел Бродкестінґ", як „Коломбія Бродкестінґ" запротестували проти закриття в Москві представника американської радіо - телевізійної служби, як проти такої цензури, яка „може тільки погіршити взаємини між ЗДА й СССР" та пошкодити правильному взаємному розумінню.

В Іраку йде винищування комуністів

Багдад. — Перший безпосередній наслідок державного перевороту, який стався в Іраку вночі з четверга на п'ятницю в минулому тижні, є масове фізичне винищування комуністів. Змовники, які дістали підтримку збоку армії, переводять пімсту на комуністах і їх поплентачах, які в 1959 році перевели були різню мохаммедан і націоналістів в місті Моссулі, після невдачного революційного зриву проти режиму Абдель Карім Кассіма. Тепер таку різню комуністів переведено в південній провінції Альная, де комуністи мали свої сильні клітини, як також в порті Барза і в самій столиці Багдаді. Тому, що військова хунта замкнула всі кордони Іраку, то комуністи не могли рятуватись втечею. Групу старшин із лівими переконаннями, яка втікала на південь, перехоплено недалеко кордону Кувайту. Трьох резервових полковників і одного майора розстріляно, як „зрадників". Зрештою, скількости жертв того останнього перевороту і його подробиць все ще не можна устійнити. Проте зростає число країн, які вже визнали новий режим Іраку. Визнали його також З'єдинені Держави й Британія після того, як новий режим заявив, що він шануватиме всі міжнародні договори. Також Совєтський Союз, Туреччина, Пакістан і Ливан визнали новий режим, очолюваний президентом Абдель Саляф Арефом і полковником Абдуль Карім Мустафою. 12 ц. м. комуністичний Китай також визнав той новий режим.

У СВІТІ

● **У Токіо** заступник американського секретаря оборони Розвел Джілпатрік перевів дводенні наради з керівними японськими військовиками, які закінчились повним успіхом. Джілпатрік заповів, що він ще у цьому місяці полетить з Вашинґтону до Риму, Бонну і Мадриду в справах спільної оборони. Він рішуче заперечив, наче б останнє наближення між Францією і Еспанією та погіршення французько американських взаємин вплинуло в будь-якій мірі на добрі американсько-еспанські взаємини.

● **Населення Формози (Тайвані)**, осідку уряду Вільного Китаю, нараховує за останнім підрахунком 11,474,639 мешканців. У тому числі не вміщається цифра 600,000 вільно-китайських збройних сил.

● **У Ганновері, Бравншвайґу і Ольденбурґу**, що підлягають міністерству освіти долішньо-саської провінції в Західній Німеччині, від Великодня цього року заведуть у тамошніх гімназіях — в одній школі в кожних з трьох міст — російську мову, як обов'язкову мову для вивчення.

● **У Лондоні** засуджено двох журналістів, Брендана Мюлголдена з „Дейлі Мейл" на 6 місяців в'язниці і Реджіналда Фостера з „Дейлі Скеч" на 3 місяці, за те, що вони відмовились виявити, від кого мали відомості, що їх оприлюднили у зв'язку з процесом большевицького шпигуна Вільяма Джона Вассаля, службовика британського військового міністерства. Вассаль виконував свою шпигунську роботу впродовж шости років і щойно потім виявлено його та засуджено на 18 років в'язниці.

● **В Західньому Берліні** американські військовики зупинили на короткий час східньо-берлінський автобус, яким приїхали совєтські вояки. Це була відплата за зупинення в Східньому Берліні американського автобусу.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J.

Радісна вістка

Повідомлення з Ватикану про те, що Митрополит - Ісповідник, архиєпископ Йосиф Сліпий, звільнений з совєтського ув'язнення, прибув до Риму, де зараз же на другий день, у неділю 10-го лютого цього року, був прийнятий на спеціяльній авдієнції Папою Іваном XXIII, сповнює радістю серця всіх українців у вільному світі. Підставу для цієї радости дає передусім факт, що 18-річний страдницький шлях голови Української Католицької Церкви закінчився і що він — незламний духом і непереможений довголітнім перебуванням по тюрмах і концтаборах — знову на волі, хоч і не на рідних землях, серед вірних і священиків своєї Церкви. Папа Іван XXIII, приймаючи Митрополита, заявив, що його звільнення — це велика, радісна подія, за яку треба дякувати Господу Богу.

Ближчі подробиці звільнення Митрополита Сліпого покищо невідомі, і ледве чи світ дізнається про всі ті дипломатичні заходи, що попередили його визволення. У пресовому повідомленні з Ватикану сказано, що перший поштовх для акції Ватикану в справі звільнення Митрополита дав протест українських ієрархів, які на Вселенському Соборі у Ватикані рішуче виступили проти участи представників Московської Православної Церкви як обсерваторів у нарадах Вселенського Собору, в той час, як Митрополит Йосиф Сліпий і багато його священиків ще й досі ув'язнені караються по совєтських концтаборах, перейменованих режимом Хрущова на поправно - трудові заклади. Дехто висловлює здогад, що справа Митрополита Сліпого була також однією із тем розмов, що їх відбув перед початком Вселенського Собору представник Ватикану монсеньйор І. Віллебрандс у Москві.

Сприймаючи радісну вістку про звільнення Митрополита Йосифа, цього великого борця й мученика за Христову віру й український народ, всі українські католики і всі українці в світі сподіваються в глибині своїх сердець, що страждання, муки і мужність Митрополита — Ісповідника будуть винагороджені хоч частинно потвердженням пресових вісток про признання йому найвищої ієрархічно в Католицькій Церкві почести — титулу кардинала. Тим більше, що вістки про те, що Митрополит Йосиф Сліпий був уже давніше найменований Папою Іваном XXIII на кардинала „ін пекторе" разом із двома іншими неназваними католицькими ієрархами, хоч і неофіційні, виходили з ватиканських кіл. Таке потвердження було б і признанням для 71-літнього Митрополита Йосифа, і підтримкою для вірних та священиків його Церкви, які перейшли в підпілля, щоб служити Богові і зберігати в серцях прадідівську віру.

Не знаємо причин і мотивів, що ними керувалися московські большевики, звільняючи по стількох роках ув'язнення все ще незламного і відданого своїй вірі й Церкві Митрополита. Можливо, що в деякій мірі вплинули на рішення совєтського уряду протестаційні акції, проведені з ініціятиви Митрополита Амвросія Сенишина українцями в усьому світі минулого року в 70-ліття з дня народин Митрополита Йосифа. Можливо, деякий вплив на це рішення мав і протест українських католицьких ієрархів. Але найбільш правдоподібно, що зроблений ними жест кремлівські самодержці захочуть використати для поліпшення взаємин із Католицькою Церквою, принциповою противницею світового комунізму.

У кого, як в кого, але в українців Москва своїм жестом ні вдячности, ні бажаного їй враження не викличе. Бо ні вірні Української Католицької Церкви, ні українці інших віровизнань не можуть пустити в забуття майже двох десятиріч страждань і мук невповинно в'язненого Архипастиря.

Хмари над Середнім Сходом

Новий кривавий переворот, що стався минулого тижня в Іраку, порушив і так непевну рівновагу сил на Середньому Сході й породив небезпеку міжарабської війни, яка з черги примусила б встрянути до неї чужі держави. Від часу ізраїльсько - арабської війни відносини на Середньому Сході завжди були предметом великої турботи для західніх державних мужів, що намагаються запобігти вибухам льокальних воєн у різних частинах світу. Щоб створити ґарантію миру на Середньому Сході і щоб водночас протидіяти інтриґам Москви, покійний державний секретар Джан Фостер Доллес у тісній співпраці з британською дипломатією 21-го листопада 1955-го року добився створення так званого Багдадського пакту, офіційно званого МЕТО (Організація Середньо - Східнього пакту), до якого належали Британія, Ірак, Іран, Туреччина й Пакістан. ЗДА формально належали до Фінансової і Військової комісій тої організації. Однак, 14-го липня 1958-го року військові змовники — панарабські прихильники президента Об'єднаної Арабської Республіки, Ґамаля Абдель Нассера, і комуністи, що виконували наказ Москви, для якої Багдадський пакт був сіллю в оці, вчинили збройний переворот, що поставив у проводі Іраку генерала Абдель Карім Кассіма. Під час перевороту вбито прозахіднього короля Фейсала II, його прем'єра Нурі Сайда й десяток членів королівської родини. Було ясно, що той замах, який захитав рівновагу на Середньому Сході, був звернений проти Заходу. ЗДА зареаґували на це висланням війська до сусіднього Ливану, а Британія — до Йорданії, і щойно згодом, коли відносини в тих двох країнах устабілізувались, а новий режим в Іраку не виявив аґресивних замірів, в половині серпня 1958-го року відкликано американське військо.

Але незабаром після того Абдель Карім Кассім звернувся проти Об'єднаної Арабської Республіки і почав кокетувати з Москвою. Заборонивши діяльність політичних партій, він, проте, спирався насправді у великій мірі на комуністах. За його влади Ірак виступив з Багдадського пакту, проголосив невтральність і намагався поширити свої впливи в напрямку до Савді Арабії. Звідсіль і його територіяльні претенсії до Кувайту та загрозливі для британського Адену тенденції. Вночі з минулої середи на четвер Карім Кассім перевірив на собі засаду: „Хто меча підносить, той від меча й гине". Його власні земляки його розстріляли.

Ірак невеличка країна, всього на 172 000 квадратових миль, з населенням кругло 7 000 000. Але його значення величезне, бо він є одним з найбільших у світі продуцентів нафти. В Іракській Нафтовій компанії заанґажовані американський і британський капітали, від іракської нафти у великій мірі залежить британський промисл. На тому середньосхідньому терені перехрещуються імперіяльні змагання Совєтського Союзу до Перської затоки з панарабськими амбіціями Об'єднаної Арабської Республіки. Одні й другі, хоч з різних мотивів, є за витисненням західніх впливів. Але сусідній з Іраком мохаммеданський Іран та арабські країни Йорданія, Савді Арабія і подекуди Ливан насторожені однаково проти Москви і проти Каїро. І тому вони неспокійно вижидають, як виявиться далі новий іракський режим, у проводі якого стоять палкі звеличники Нассера. Ці нові правителі проголосили, що закордонна політика Іраку залишиться незмінною і чужинці не мають чого боятися, проте вони таки побоюються імітації соціялістичних експериментів Нассера. З хмари, що насунула на Середній Схід, може впасти малий дощ, але може вийти й велика злива.

РОБЕРТ ФРОСТ

У вівторок вранці 29-го січня в бостонському шпиталі помер на 89-му році життя славний американський поет Роберт Фрост.

„Модерні" наші поети свідомо пишуть так, щоб їх не розуміли широкі кола читачів. Вони пишуть для вибраних і видають свої твори в 100 - 200 примірниках, бо читають ці твори лише такі ж самі „вибранці", як і вони самі.

Не так робили давніші поети наші й чужі. Не так писав покійний поет Роберт Фрост, смерть якого оплакує увесь американський нарід, від фабричного робітника до президента ЗДА.

Довідавшись про смерть Р. Фроста, учениця середньої школи сказала: „Наш пан Фрост не живе!" А в Білому Домі Президент з жалем заявив, що його смерть витворила порожнечу в американській духовості. Президент назвав Фроста „великим американським поетом нашої доби". Американці називали його „некоронованим поетом - лавреатом".

Фрост чотири рази був відзначений літературною нагородою Пуліцера. В посмертних згадках називають його літературознавці „найбільшим американським поетом від часів Волта Вітмана".

Преса підкреслювала, що Роберт Фрост — „типовий поет, в писаннях якого все ясне, як кришталь"; його твори зрозумілі для всіх читачів.

Фрост так, як і численні інші люди в цій країні, що стали славними й великими, важко працював у своїй молодості. Залишившися сиротою, працював він у фабриці взуття, а пізніше у вовнопрядільні. Коледжу він не закінчив, але після його смерти приспущено на знак жалоби прапори на коледжах Америки.

Фрост пізно почав працювати для Музи. Мавши вже 38 років, виїхав він до Англії, і там відізвалася вперше в його душі поетична струна. Публіка ентузіястично прийняла його вірші, і впродовж двох років вийшли в Англії дві збірки його поезій: „Бажання хлопця" і „На північ від Бостону". І так, зробивши перші кроки на шляху до слави, Фрост на 40-му році життя вернувся до ЗДА. Тут він працював як вчитель та як професор і, не припиняючи своєї творчої праці, здобув славу найбільшого сучасного поета.

Мільйони американців пригадують, як у січні 1960-го року 87-річний Фрост перед будинком Конґресу ЗДА читав на трибуні свою поему, присвячену інавґурації президента Кеннеді. Вітер розкуйовдив йому сиве волосся і розбуркав листки, на яких була написана поема. Тоді він сховав ті листки в кишеню і з пам'яті продеклямував свій інший твір — „Одвертий дарунок". Це була поема про тих американців, які принесли себе в жертву своїй країні „в численних воєнних діях".

В посмертній згадці президент Кеннеді сказав про Г. Фроста, що „його життя і його мистецтво слова підсумовують основні прикмети людей із стейтів Нової Англії, яку поет так любив. В творах Фроста — живий захват природою, ясність вислову, обережна, але глибока мудрість і дійсне зрозуміння людської душі".

Відомий поет Марк Ван Дорен твердить, що Фрост є чимсь більшим, як поет Нової Англії і як поет американського села. Фрост — поет, який оспівує людину.

Інший славний сучасний поет Карл Сандбурґ сказав про Фроста, що його люблять американці не тільки як великого поета, але й як велику людину.

В рамках культурної виміни Фрост минулого року їздив до Москви, де читав свої поезії і розмовляв із Хрущовим. Але й там він гаряче обороняв американську демократичну систему вільних підприємств. В Москві не критикували навіть Фростової „Поеми про мур", яку прочитав він совєтським письменникам, хоч дехто із слухачів напевно, думав, що мова в тій поемі про берлінський „мур ганьби". В дійсності писав у ній Фрост про звичайний фармерський мур.

Стейт Вермонт найменував був Фроста своїм поетом-лавреатом. З того приводу Фрост написав у 1951-му році короткий вірш, в якому заявляв що почуває себе щасливим, що „його сусіди і ціла країна розуміють і оцінюють його творчість".

Відгуки на поетову смерть виявили, що Фроста розуміє і шанує все культурне людство.

Парляментаристи 6-ох европейських країн поручають спілку з Британією

Штрасбурґ. — Сесія міжпарляментарної унії шістьох західньо - европейських країн, членів Стально - вугільної промисловости, Европейської Економічної Спільноти та Евратому, яка закінчилась в суботу минулого тижня, 9 лютого ц. р., прийняла резолюцію, в якій признала корисність з приналежности до названої Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку) також Британії і поручала відновлення в цій справі переговорів. На цій сесії були парляментаристи Франції, Західньої Німеччини, Італії, Бельгії, Голляндії і Люксембурґу. Французька делеґація опинилась в незручній ситуації, з уваги на одностайний фронт всіх делеґатів всіх інших п'ятьох названих країн проти французького президента де Ґолля, який своїм „вето" розбив переговори з Британією про її приступлення до Спільного Господарського Ринку. Найгостріше атакували Францію і де Ґолля голляндські делеґати. Бельгійські делеґати намагались шукати компромісу, поручаючи спершу зліквідування спору довкола проблеми атомової зброї для Західньої Европи. Мовляв, цілої цієї кризи не було б, як би президент Кеннеді і британський прем'єр Мекміллен не поставили були західньо-европейські країни, передусім Францію, перед доконаний факт так званого пакту Нессо, в якому вони рішили створити колективну атомову потугу в Західній Европі під командуванням Америки.

ПРАВОПИСНА ДИСКУСІЯ І „КАБІНЕТНІ БЮРОКРАТИ"

Навряд чи хто бере під сумнів, що почин наших сусідів у Канаді в справі перегляду і унормування нашого правопису — сподіваюсь, лише в ділянці чужих слів — річ вельми добра і своєчасна. Правила написання чужих слів, зокрема географічних назов — найслабше, мабуть, і найбільш компромісове місце в так званому харківському, чи академічному, правописі. Тож, побажаймо успіхів тій ініціятивній групі і — прискорення темпу її роботи.

Після того заклику з Канади спалахнула в нашій пресі широка дискусія. Але пішла, на жаль, та дискусія не на правописні, в стислому значенні цього слова, теми, а на теми нашої мови взагалі. Добрі, гірші і зовсім безвідповідальні, не фахівцями писані, статті зарясніли на сторінках наших численних газет. При цьому пропонується читачеві надзвичайно широкий, просто таки невичерпний рецептаріюм. Тут і „воздух", і „грабуй награбоване", і архаїзми, і неологізми, і все, що хочете, окрім властивого правопису. І тому вся ця дискусія розминулася з ціллю: правопис залишився на мертвій точці, а з одної - двох навіть найкращих статтей української мови ніхто не навчиться. І так, як досі, будемо писати і навіть прилюдно виступати з тою мовою, якою „в нашому селі говорять". Тим часом добрі словники (тільки не Подвезька!) і добрі підручники, скомпоновані нашими найкращими мовознавцями, каменем лежать на полицях книгарень.

Чимало пишеться у нас про те, як там, на Україні, хрущовський режим веде обмосковлення нашого народу. Подекуди чуємо в тих статтях навіть панічні нотки: от, мовляв, за двадцять років, як переведе Москва „злиття націй", то й України не стане. Такі панікерські, демобілізаційні настрої нічого, крім шкоди, не приносять, а зраджують вони лише невіру нашу до вітальної сили українського народу, до сили його опірности, яка протиставиться Москві не від часів Хрущова і навіть Сталіна.

З-поміж окремих голосів, що доходять до нас з України, частенько чуємо голоси протесту проти „надмірного зближення" української мови з російською, проти засмічування її „неоправданими русизмами", проти „калькування" української термінології, проти калікуватої мови, якою говорять на сцені актори, а в радіостудіях диктори, голоси — за чистоту і правильність української мови. Це — відважні, слушні й конкретні завваги, звернені не так до тих акторів та дикторів, як до режиму, який веде русифікаторську політику. Бо навряд чи такі голоси, звернені до акторів, можна було б почути десь в Америці або, скажімо, у Франції, де кожного громадянина зобов'язує знання англійської та французької мов. І вже, читаємо, навіть осудили в Києві письменники російсько - український словник 1948-го року, бо занечищений він москалізмами до такої міри, що іронічно називають його „російсько - російським словником", хоч членами редакційної колеґії цього словника були такі авторитетні особи, як Булаховський і Рильський.

Пророчистий приклад отакого відважного голосу можна знайти в київській „Літературній Газеті" з 1-го лютого ц. р. в статті „Ще раз про географічні назви". Автор цієї статті, Борис Тен, вимагає „поваги до географічних назв". Він пише, що ось так, ліквідуючи „рештки неповаги", грузинську столицю, замість спотвореного Тіфліс, стали по-грузинському звати Тбілісі, а естонську столицю, замість німецького Ревель, стали звати по-естонськи Таллін.

Русифікацію українських географічних назов Борис Тен дуже делікатно окреслює, як „наслідок кабінетно - бюрократичного підходу" до цієї справи. І навіть подекуди ніби оправдує її „історичними подіями", у висліді яких вони „перестали звучати по-місцевому". Це можна зрозуміти, ставши на місце Тена.

Тож, обурюючись проти тих „кабінетних бюрократів", Борис Тен пише:

„З часів гоголівського „Тараса Бульби" кожен пам'ятає дубенські околиці, де відбувалась дія, дубенські мури, дубенського воєводу. Проте, чомусь Дубенський район перейменовано у Дубнівський, хоч у всіх аналогічних випадках ми пишемо й чуємо — лубенський, роменський, ровенський і т. д. Так само не відповідають народному словотворенню такі штучні прикметники, похідні від географічних назов, як чернівцівський (від Чернівець), ківерцівський — (від Ківерець), замість правильних — чернівецький, ківерецький і т. д."

Само собою зрозуміло, що „кабінетні бюрократи" — особи російського походження, бо всі оті перейменуванні зроблено згідно з духом і традицією російської мови. Інакше кажучи, свідомо всі ті назви зрусифіковано. Борис Тен цього не говорить, він просто — обурюється...

„Я, — пише Борис Тен, — народився під Рівним, змалку був у Рівному і добре пам'ятаю, що саме так відмінялась назва цього міста в живій народній мові, хоч по-російськи це місто зветься Ровно. Згадаймо, що й волинянка Леся Українка знала й зафіксувала в своєму листуванні лише народну назву цього міста — Рівне. Чому ж нині перестала відмінятися назва цього міста?..."

Авторове „чому?" звернене напевно не до волинян, а до тих „кабінетних бюрократів", чи пак русифікаторів, експортованих з Москви, чи тих „рідних" із партквитками, що не за страх, а за совість з Москвою коляборують і так само, як „в період культу особи, ламають закони української граматики".

З статті Бориса Тена могли б повчитися і дехто з наших газетярів, які вперто — всупереч законам української мови — не відміняють тих географічних назов, які треба відміняти, пишучи: „свято відбулося в Рочестер", або „приїхав він із Галіфакс". Тож Борис Бен пише: „Наші граматисти справді заходять далі, ніж дозволяє здоровий глузд, і перестають відміняти навіть ті географічні назви, які по-російськи відміняються..."

Борис Тен не може не знати, що граматисти в цій справі Богу духа винні: так їм наказано, і так калічать вони, невільники совєтської псевдонауки, українську граматику. Але граматистів вільно Тенові вилаяти, як лають большевики Албанію, щоб не називати на ім'я червоний Китай. Тим більше, що іноді граматисти „перевиконують плян" і перестають відмінювати, як згадує Тен, навіть ті назви, які по-російському відмінюються.

Борис Тен протестує проти перейменування українських міст і сіл, в назвах яких увічнена історія нашого народу.

(Закінчення на стор. 3-ій)

ГОЛОС ЧИТАЧА

Про мистецтво і рецензентів

В українській пресі, в статтях, зв'язаних із малярством, доволі часто зустрічаємо брак розмежування понять абстрактного і безпредметового малярства. Сучасна світова мистецька критика оцим двом поняттям надає відмінного значення, і мені здається, що не слід мішати поняття „абстрактне мистецтво" (abstract art) із поняттям „безпредметове мистецтво" (non objective, non figurative art). Це останнє послуговується тільки двома засадничими елементами — формою та кольором. Безпредметова картина вимагає від глядача співпраці в її сприйманні і допускає можливість різної інтерпретації. Емоційний відгук на безпредметову картину може бути різний у різних глядачів.

Знову ж абстрактна картина є відгуком мистця на стимули довколишнього фізичного світу, з якого мистець передає на полотно тільки те, що йому здається органічно суттєвим. Абстрактно трактований, наприклад, стіл зображується при помочі тих елементів, що в розумінні мистця є суттєві для форми чи функції стола. Глядач не має ніякого сумніву, що мистець намалював стіл, а не, скажімо, крісло. Тобто, коротко кажучи, абстрактне мистецтво має в собі відгуки довколишнього світу, а безпредметове мистецтво, як вказує сама назва, такого зв'язку не має.

Клясичним прикладом абстрактного малярства є кубізм чи картини Пікассо, тоді, як прикладом безпредметного малярства можуть бути картини Кандінського, Поллькoа, Мондріяна чи де Кеніґа.

Притокою до написання мого листа є рецензія п. В. Ласовського на виставку А. Оленської, в якій він не відділює цих двох понять. Виставка А. Оленської була саме дуже добрим прикладом на розрізнення цих двох мистецьких напрямків. Її нові картини, що висіли у великій кімнаті ґалерії, віддадають під окреслення безпредметового мистецтва. Зате картини раніші, що висіли у бічній кімнаті, це картини абстрактні.

Д-р М. Кузьмович
Бабилон, Н. Й.

Мекміллен критикує де Ґолля

Лондон. — Британський прем'єр Гаролд Мекміллен відкрив дводенні дебати парляменту над справою відношення Британії і Спільного Господарського Ринку гострою атакою проти політики французького президента де Ґолля, який своїм „вето" спротивився приступленню Британії до цієї економічної організації Західньої Европи. Мекміллен рішуче заперечив, наче господарські розбіжності були причиною розбиття переговорів. Навпаки — твердив він — щораз кращі шанси повного вирівнання господарських розбіжностей у переговорах в Брюсселі між Британією і 6-ма членами Спільного Господарського Ринку спонукали де Ґолля до „драматичного жесту", що загородив шлях Британії до господарської спілки з західньо - европейськими країнами. Мекміллен висловив острах, що політика де Ґолля може спричинити ревізію всієї політики ЗДА у відношенні до Европи та штовхнути Америку до політики ізоляціонізму. Мекміллен заповів скликання конференції міністрів торгівлі країн Коммонвелту, а на дальшу мету заповів боротьбу проти французької концепції „малої Европи", якій протиставив концепцію об'єднання вільного світу цілого Атлянтійського обширу включно з Америкою. Речник соціялістичної опозиції закинув Мекміллену що він довів до „приниження" Британії у Брюссельських переговорах. В голосуванні 12 ц. м. відкинено соціялістичний внесок на недовір'я урядові 333 голосами проти 227.

● Перший курінь західньо-німецької „бундесвери" дістане вже в травні цього року американську ракету „Серджант", наземну зброю, яка летить з суперсонічною швидкістю на віддаль 130 клм. Ця ракета може мати ядрову „головку", але покищо американці тих атомових стрілен не видаватимуть.

Д-р Михайло Данилюк

АТОМОВІ ОПАДИ

(5)

Виряд у сховищі потрібний приблизно такий: 1. Запас води на 2 тижні (мінімум 7 ґальонів на особу); 2. запас харчів на 2 тижні; 3. начиння для їдження; 4. паперові або плястикові тарілки, горнятка та ін. для їжі і питва, щоб їх немитими викидати (ощадність води); 5. окремі харчі для немовлят та хворих; 6. три металеві або плястикові щільні бочки: для звичайного сміття і відпадків, для відпадків їжі та для людських виділин; 7. речі гігієнічного вжитку (рушники, папір, мило і т. д.); 8. дезинфекційний матеріял; 9. запас одежі; 10. запас простинь, ковдр, подушок; 11. кілька підручних інструментів (лопата, молоток, цвяхи і ін.); 12. запас батерій для ручного ліхтарика; 13. книжки для читання; 14. забавки для дітей; 15. медичні припаси для першої допомоги; 16. в доброму стані радіо на батерії і 17. інструмент для міряння радіяції; цей останній може бути дорогим, але є також дешеві, а деякі можна зробити самому. Варто також мати поза сховищем, але на близькій відстані, нафтову чи електричну плитку для варення, інструменти для ратування, поборювання вогню і т. д.

На тему протиопадових сховищ відбуваються дискусії, зокрема по лінії родинних та публічних, масових сховищ. Обидва роди сховищ мають свої додатні і від'ємні сторінки, і ця справа має вирішуватися охотою, потребою та можливостями кожної родини. При атомовій атаці люди сходять у такі сховища, підвали та землянки, а місцева цивільна оборона буде інформувати їх через радіо про стан радіяції та загальний стан речей.

Варто згадати ще й про такі можливості:

1. Атомова атака несподівана і сховища немає: зійти у підвал, а коли є час — нагромадити меблі, одежу, килими, книжки, газети тощо в одну кімнату і сидіти в підвалі якраз під цією кімнатою. Чим більше матеріялу відділяє вас від зовнішнього світу, тим певніша охорона проти радіяції. На вулиці — негайно зійти до будь-якого будинку в підвал. Великі будинки з бетону або цегли дадуть таку саму охорону, як добре сховище. На полі або на дорозі — знайти першу-ліпшу яму, піддорожню руру чи піддорожній тунель і сховатися там щонайменше на кілька годин. Також споруда із землі, бетону, заліза може служити для охорони. Нормально, сила радіяції спадає до одної десятої її первісної інтенсивности за перших 7 годин. Після цього людина може шукати собі відповідне сховище.

2. Радіяційна хвороба: коли людина певний час виставлена на дію радіяції, у неї може витворитись так звана радіяційна хвороба. В основному це хвороба крови. Перші семптоми — нудота, бігунка. За кілька днів або тижнів — болі та печення в роті, горлі, часто із кривавленням, випадання волосся, втрата ваги. Але й тоді ще можна вижити при відповідній лікарській допомозі. Тож, поки вона прийде, треба зберігати спокій, пити багато води чи інших плинів і охороняти себе від застуди та всякої інфекції. Радіяційна хвороба не є заразливою. Коли хтось думає, що він є уражений радіяцією або має на собі атомовий опад, повинен негайно змінити всю одежу, а все тіло добре вимити з милом, щоб усунути можливий пил.

3. Цікавість може вбити: небезпечно залишати сховище без особливої потреби, навіть на короткий час. Цікавість довідатися, „що робиться назовні", може бути вбивчою. Якщо 400-600 рентґен-одиниць є для людини смертельними, то 200-300 уже за кілька днів спричинять радіяційну хворобу, часами поважну в наслідках. Якщо врахувати, що людина іноді мусить вийти із сховища (в шуканні за кращим, для міряння радіяції, в шуканні допомоги для хворих чи поранених і т. д.), то вона вже набере на себе майже граничну радіяцію, яка за два тижні постою у сховищі не повинна переходити 100 рентґен-одиниць. Нормально вважається, що можна знести без пошкоджень 200 рентґен-одиниць на місяць.

4. Психологічний момент: Якщо зібрати всі бомби, гарматні стрільна, міни та всякі інші вибухові матеріяли, які були вжиті всіма арміями світу за ввесь час другої світової війни, і детонувати всіх їх одночасно, то це дало б силу вибуху одної, середньої величини, атомової бомби. До цього вибуху додати ще радіяцію — і картина ясна. Коли така бомба впаде на густо заселений пункт, то, крім фізичного потрясення, спричинить вона ще й величезний психологічний удар, що потягне за собою паніку і витворить у людей стан крайнього пригноблення, мовляв, „не тратьте, куме, сили". Тому, наприклад, д-р Лайбі плянує у свою 30-долярову землянку взяти добрий запас насонних засобів.

Але якою б страшною не була ситуація, інстинкт самозбереження диктуватиме людині багато виходів, тепер навіть не передбачених. Справа в тому, що людина починає набиратися свідомости, що в атомовій війні вижити можна. Хто виживе і скільки виживе невідомо, бо це залежатиме від засягу і потуги термонуклеарної війни. Але людська раса не загине. Фахівці припускають, що відбудова економіки і цивілізації візьме приблизно в два рази менше років, як число мільйонів убитих. Наприклад, в даній країні було 2 мільйони вбитих — відбудова цивілізації до її попереднього рівня візьме рік, 10 мільйонів убитих — відбудова візьме 5 років, 40 мільйонів — 20 років, 80 мільйонів — 50 років, а 160 мільйонів — 100 років...

Але чи буде взагалі атомова війна? Чи захоче людина повернути свою історію на сто, а то й тисячу років назад... у печеру? Тільки тоді сиділа вона у печері, рятуючись від ведмедя або злобного сусіда, а в атомовій війні сидітиме, рятуючись від неюж визволеної енергії атома.

(Кінець)

ПРАВОПИСНА ДИСКУСІЯ

(Закінчення зі сторінки 2-ої)

Наприклад, історичне село Дермань біля Острога на Рівенщині — пише він — „здавна відоме тим, що у 17-му столітті там існувала одна з перших на Україні друкарень, в якій працював славетний першодрукар Іван Федорович, з невідомих причин (?) перейменовано в Устенське (на честь якої Усті, дозволено запитати?). На Житомирщині Жаборицю перейменовано в Заріччя, Скоморохи — в Озерне, Розкопану Могилу — в Миролюбівку..."

В перейменуванні тих сіл нібито й не видно руки русифікатора. Але рука московського колонізатора лишає тут масний слід. Бо всі ті назви нагадують — як пише Б. Тен — героїчну оборону свого краю нашими предками від степових кочовиків, про непримиренну боротьбу волелюбного українського народу з польською шляхтою та іншими (!) загарбниками й поневолювачами, про шляхи й етапи культурного розвитку". І до цього додати: нагадують про предковічну окремішність українського народу, яка затирається в сахаринових „миролюбівках", заялложених та знівельованих „заріччях" чи „озерних".

Борис Тен пропонує створити авторитетну комісію, яка переглянула б список населених пунктів України, назви вулиць Києва та інших міст і усунула б з них „офіційно затверджені недоречності".

Були вже такі комісії в часах українізації, в 1920-их роках, які привертали народні назви українським містам і селам. Це ж тоді слобожанський Вовчанськ знову став Вовчою, а Куп'янськ — Куп'янкою, і історична українська річка зВорскли знову стала Ворсклом. Та не потривало так довго. І в Українській Радянській Енциклопедії бачимо всі ті самі змосковщені назви.

„Кабінетні бюрократи" сидять дуже високо, щоб міг сягнути їх Борис Тен. Вони знають, що роблять, і оце ж недавно славне місто Станиславів, що з нього в 1939-му році зроблено з якогось дива Станіслав, ще раз перейменовано на Івано - Франківськ — дикий московсько - сибірський покруч з ім'ям великого українського поета. А вже після того, цими днями, нове місто, що його будують на схилах „Кахівського моря" — названо „Дніпроград" — на подобу всіх отих московських „градів".

Совєтська конституція „забезпечує" рівноправність мов і розвиток культур в „союзних республіках". З формальних позицій цієї конституції, під ненадійною її забезпекою виступають відважні люди і вимагають належних українському народові прав. До цих голосів треба прислухатись.

В. С-ко

Республіканці про податкову програму

Вашингтон. — 11 республіканських конгресових провідників назвали податкову програму президента Кеннеді „найбільшою економічною газардовою грою в історії". В заяві республіканців читається: „Ми не можемо погодитися з філософією уряду, яка твердить, що можна вибирати тільки між двома родами дефіциту". Це те саме, кажуть вони, якби хтось твердив, що „можна вибирати тільки між двома родами банкрутства. Так чи сяк перед нами є катастрофа". Республіканці в цьому році змагають в Конгресі до того, щоб зменшити федеральні видатки, і то якнайбільше. Республіканські провідники твердять, що можна буде зменшити бюджет, бо республіканцям вдалося за останніх 30 років два рази зменшити видатки уряду. Цю заяву видали сенатор Еверет Дірксен, конгресмен Чарлз Галлек, сенатори Томас Кухел, Б. Гікенлупер, Леверет Солтонстол і Трустон Мортон та конгресмени Леслі Арендс, Джан Бирнс, Джералд Форд, Кларенс Бравн і Боб Вілсон.

Українська хроніка

● Філологічна Секція Наукового Товариства ім. Шевченка влаштовує вечір для вшанування 60-річчя життя козацького поета Павла Полякова. Конференцію відкриє проф. В. Загайкевич. Про історію козацтва та розвиток його культури говоритиме д-р інж. В. Глазков, а доповідь про життя та творчість Полякова виголосить адв. Ярослав Гриневич. Конференція є призначена для ширшого громадянства. По Конференції відбудеться виставка цінних експонатів музею козацтва та зустріч з громадянством і запрошеними гістьми. Конференція відбудеться в суботу, 16 лютого 1963 р. в год. 7-ій вечером в Українському Інституті Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку.

● Концерт інструментальних творів (скрипка, фортепіян) Миколи В. Лисенка відбудеться в Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку в п'ятницю 15 лютого ц.р. Виконавцями будуть студенти Українського Музичного Інституту: А. Галамай, В. Крутько, Л. Пелех, М. Тимочко, О. Хабурська, М. Шумилович, Н. Яворів, Е. Жигайло і Я. Хоманчук. Акомпаньюють М. Цісик і С. Яворів. Слово про композитора виголосить д-р І. Соневицький. Початок о год. 8-ій веч.

Роковини Української Державности в Гартфорді, Конн.

Зліва направо стоять: головний радний УНСоюзу і заступник голови Філії УККА — Я. Гук; голова Централі УККА — проф. Лев Добрянський; стейтовий сенатор — Д. Каміллері; губернатор стейту Коннектикат — Дж. Демпсі; сенатор — Т. Додд та голова Філії УККА — С. Бойчук.

Одним із найбільших свят Гартфорду та стейту Коннектикат можна назвати свято 22-го Січня, що відбулося старанням Філії та місцевого Відділу УККА 27-го січня в залі Валилі гай скул. Започатковано свято внесенням американського та українського прапорів на сцену та відспіванням українським національним хором американського гимну. Іван Кукіль, голова місцевого Відділу УККА, виголосив українською мовою святочну промову, в якій підкреслив значення акту 22-го Січня. Голова Філії УККА, С. Бойчук, англійською мовою привітав гостей, давши короткий перегляд міжнародніх подій, зв'язаних з актом 22-го Січня.

С. Бойчук представив святочній громаді Івана Чернигу, що вміло проводив Святом. Головним промовцем був голова централі УККА, проф. Лев Добрянський, який у своїй промові зазначив, що акт 22-го Січня треба святкувати, щоб доказати, що Україна була незалежною державою та впала жертвою большевизму. Професор Лев Добрянський зазначив, що Україна повинна бути незалежною, як і всі інші поневолені народи Совєтського Союзу.

Головний радний УНСоюзу Р. Гук, читав проклямації Дня Незалежности України, видані губернатором стейту Коннектикат, Дж. Демпсі та посадником міста Гартфорду, Глинном 22 січня б. р., коли то на капітолю та на міській ратуші повівав синьо - жовтий прапор. Губернатор Демпсі підкреслив, що він найкраще розуміє боротьбу українського народу, за незалежність, бо він сам приїхав з Ірляндії. „...Любов до своєї Церкви, до ближнього та до Батьківщини повинна керувати вашим почуттям! Я вірю, що Україна одного дня буде вільною і від нікого незалежною!"... Окликом „Многая літа" під овації присутніх, губернатор закінчив свою промову. Сенатор Т. Додд і стейтовий сенатор Д. Каміллері, заявили, що українці повинні гордитися своїм духовим вкладом у американську культуру. Вони вірять, що Україна буди незалежною державою.

У мистецькій частині виступив український національний хор, що відспівав гарно ряд пісень під диригентурою О. Пришляка, якому належиться признання за жертвенну і безкорисну працю. Учениця Української Вечірньої Школи, Н. Коршенюк, продеклямувала з чуттям вірш Б. Лепкого „І в мене був свій рідний край". Концерт Д-моль Моцарта на два фортепіяни виконали професор Українського Музичного Інституту Ю. Цибрівський із своєю учеництею, панною Г. Петрончак з Ню Гейвену.

Після перерви пластова молодь під керівництвом п-ни А. Вересюк дала історичний образ „Сонна Мрія". За гарне виконання малим „артистам" належиться похвала, а „сестричці Ніні" бажаємо успіхів у дальшій праці.

Свято закінчилося відспіванням українського національного гимну. Окремо треба висловити подяку панам М. Шевчукові та Р. Кузьмі за мистецьке оформлення сцени.

Гартфорд і околицю жде велика атракція, бо 31 березня приїжджає хор „Думка" з Ню Йорку з концертом з нагоди роковин Миколи Лисенка.

О. Т.

Січневі Роковини в Трентоні

Як кожного року Трентон відсвяткував роковини державности Української Народної Республіки.

21-го січня мейор міста Голленд в присутності делегації громадянства під проводом голови Відділу УКК Д. Кузика проголосив день 22-го січня Українським Днем.

Саме свято відбулося в авдиторії української православної церкви св. Тройці. Ярослав Гайвас виголосив святочну промову, в якій вказав на завзяття і відвагу серед українського народу, на його готовість до посвят, але на брак єдности йти всім спільно. Вину в цьому добачує бесідник не тільки в провідниках, але в кожній одиниці. Він твердив, що ця незгода існує ще й тепер; тому радив всім посдинчо впливати на проводи своїх середовищ, щоб допровадити до спільного виступу проти національних ворогів.

В мистецькій частині виступив перший П. Плис із сольоспівом — „Ми йдемо в бій" Купчинського, „Ой у полі верба" — українська народна пісня і „Надії" Лопатинського - Черкасенка. Сумівка Леся Паращак продеклямувала „Дзвони в Україні" Володимира Переяславця.

Олімпія Кучерява (молода солістка з Філядельфії) відспівала „Гетьте думи" Степового і „Ой ходить сон" Барвінського. Акампаніювала пані Христя Дурбак.

Свято закінчено співом українського національного гимну.

Д. К.

Роковини Крут у Філядельфії

Студентські і молодечі організації міста Філядельфії — Українська Студентська Громада, Т-во Української Студентської Молоді ім. М. Міхновського, Українське Академічне Т-во „Зарево", „Молода Просвіта" ім. Митрополита А. Шептицького, Спілка Української Молоді Америки влаштували в суботу, 2 лютого 1963 р. в залі Горожанського Клюбу при 847 Френклин вул. у Філядельфії вдале Свято Крут.

Свято відкрив голова УСГ студ. Андрій Масюк. Добре опрацьовану святочну доповідь виголосив голова ГУ ТУСП-у, інж. Богдан Кульчицький. Доповідач представив присутнім студентам і молоді обставини, в яких приходилося захищати кордони молодої української держави, в першу чергу молоді і студентів.

З черги Марко Царинник (УСГ) з чуттям віддеклямував О. Олеся „Воля України". Опісля студ. Леся Кругла (ТУСМ), гарно відспівала Січинського „Ой, у полі жито копитами збито" та Стеценка „Тихесенький вечір" — при фортепіяновім супроводі проф. Карла Вотера. Оркестра ЮСУМА під керівництвом п. Петра Пруса добре відіграла стрілецькі пісні. Гарну спільну деклямацію „Крути" Романа Завадовича, приготовану п. О. Селезінкою виголосили члени „Молодої Просвіти" — Ірка Гомзак, Тамара Городиська, Арета Гайдучок, Христа Заброцька, Оля Матла, Марта Кушнір та Надія Матківська.

А. М.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ
Українського Народного Союзу

ЧЕТВЕР, 14-го ЛЮТОГО 1963:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва ім. Л. Українки, Відд. 171, в год. 8:00 вечером, в УНДомі, при 96 Фліт. вул. — Управа.

П'ЯТНИЦЯ, 15-го ЛЮТОГО 1963:

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 155, в год. 7:00 веч., в залі УНДому, при Стейт вул. Проситься членів прибути на Збори та вплатити свої вкладки. М. Фединишин, секр.

СУБОТА, 16-го ЛЮТОГО 1963:

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 372, в год. 7:30 веч. Тому, що на цих Зборах будуть вирішені дуже важливі справи, Управа запрошує всіх членів до участи. Збори відбудуться в залі, де звичайно. — П. Шило, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Збори і побір вкладок Відд. 397, від год. 2:30 до 4:00 по пол., під ч. 847 Н. Френклін. — І. Скочиляс, предс.; О. Штогрин, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Побір вкладок Відд. 189, від год. 4:00 до 5:00 по пол., при 847 Н. Френклін. Членів, які довгують із вкладками, проситься їх вирівняти. — О. Штогрин, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Побір вкладок Т-ва „Дністер", Відд. 430 за місяць лютий відбудеться:
1. в суботу, дня 16-го лютого, в Укр. Клюбі, при 23 і Бравн вул., в год. від 7 до 9 веч.
2. в неділю, дня 17-го лютого, в Укр. Клюбі „Тризуб", при 2932 Н. Брод вул., в год. від 1 до 3-ої по пол.
3. в неділю, дня 17-го лютого, в Укр. Клюбі, при 847 Норт Френклін вул., в год. від 11:30 до 1:30 по пол. — Пригадуємо, що ті члени, які вперто залягають із вкладками, та легковажать наші пригадки, будуть суспендовані. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Дністер", Відд. 361, в год. 7:30 веч., у власній домівці, при 119 Ave. "A". — В. Варагура, секр.

МІЛВОКІ, Виск. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 103, в год. 7:00 веч., у церковній залі, при Савт 11 вулиця. Проситься всіх членів прибути на Збори, привести нових членів до Відділу та вирівняти залеглі вкладки. — Управа.

БАЙОН, Н. Дж. — Відд. 213. Заупокійна Служба Божа із Панахидою за померлих членів Відділу св. Арх. Михаїла, Відд. 213 відправиться в суботу, 16-го лютого ц. р., в год. 10:00 ранку, в укр. кат. церкві Усп. Преч. Діви Марії, при 32 E. 25th St. в Байоні. — Служба Божа перенесена з попередньої дати. — М. Савран.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори членів Б-ва св. Юрія, Відд. 239, від год. 3:00 до 5:00 по пол., в домі Укр. Амер. Горожан, при 847 N. Franklin, зі звичайним порядком нарад. — М. Ковальчук, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го ЛЮТОГО 1963:

ЙОНКЕРС, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Подільська Січ", Відд. 8, в церковній залі, при Chestnut St., в год. 2:00 по полудні. Просимо прийти, привести нових членів та вирівняти вкладки на час. — П. Гарасимів, предс.; В. Мандзій, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Збірка місячних вкладок Б-ва св. Димитрія, Відд. 288, зараз по Службі Божій, в церковній залі. Управа Відділу на 1963 р.: А. Данилюк, предс.; Д. Мушастий, секр.; В. Заґвоські, кас.; Контр Комісія: М. Паращак, Н. Корчовий і І. Попович. — Адреса секретаря: Д. Мушастий, 1213 Stanhope St. Bethlehem, Pa.

ГЕМТРЕМК, Миш. — Місячні Збори Т-ва „Згода", Відд. 20, в год. 1:00 по пол., в залі під церквою Непор. Зачаття Пречистої Діви Марії, при 11700 McDougalll вул. Порядок Зборів: заприсяження урядників на 1963 р. та інші справи. Тому проситься всіх членів прибути на Збори. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. — Побір місячних вкладок Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 76, в Українській Централі, при 180 Вільям вул. Проситься всіх членів прибути на Збори та вирівняти всі біжучі та залеглі вкладки. — С. Мриглод, предс.; В. Салабун, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Збори Т-ва „Любов", 370 Відд. УНСоюзу в Ню Гейвені, в приміщенні Школи, кімната ч. 1. Збори зачнуться в год. 9:00 рано від збирання вкладок секретарем і касиром, а після того відбудуться вибори предсідника Відділу, якого ми не зуміли вибрати на Загальних Зборах. Товариство не може існувати без предсідника, тому проситься всіх членів прибути на Збори. Від співпраці всіх членів залежить доля Товариства. Закликаємо членів Товариства до співпраці. — Управа Товариства.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, в год. 2:00 по пол., в шкільній каплиці ч. 2 під церквою св. Димитрія. — Гр. Волянський, предс.; П. Кавенський, кас.; о. П. Мелех, секр. Адреса нового секретаря: 637 Roosevelt Av., Carteret, N. J. — Tel.: KI 1-5592.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Річні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 83, точно в год. 1:00 по пол., в Укр. Горож. Клюбі, при 847 Н. Френклин вул. Побір членських вкладок буде від год. 12:00 до 1:00. Проситься всіх членів прибути, вплатити належні вкладки а опісля взяти участь у Річних Зборах. — Р. Кабівник, предс.; С. Гавриш, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 42, в год 2:00 по пол., в УНДомі, при 237 Hope Ave. Приєднуйте нових членів до УНСоюзу. — В. Марущак, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Річні Збори Б-ва св. Володимира, Відд. 105, в год. 2:00 по пол., в залі УНДому, при Ровен і Кляріса вул. в Найставні. — Проголошені Збори в м. січні 1963 р. не відбулися із причини страйку автобусів. Просимо членів бути присутніми на Зборах з причини вибору нової Управи, як також вирівняти залеглі вкладки. — Ракочий, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Місячні Сходини Б-ва св. Василія, Відд. 339, в год. 3:00 по пол., в домі Укр. Громади, при 3322 Н. Лавренц вул. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути та вирівняти членські вкладки. — С. Лупацій, секр.

БРІДЖПОРТ, Конн. — Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 59, в УНДомі, під ч. 500 Галет вул., в год. 2:00 по пол. Проситься всіх членів прибути на Збори. Нова Управа на 1963 рік є в такому складі: В. Венгринович, предс.; Д. Постоловський, заст.; С. Гуменюк, кас.; М. Івашків, заст.; М. Галькевич, секр. В. Макійчик, заст.; Контр. Комісія: В. Чубатий, В. Сливинський, Ол. Роман. Опікуни хворих: Яр. Гура, М. Мандрона. Тростисти: Д. Постоловський, М. Шиманський. — Збори Відділу відбуватимуться кожної третої неділі місяця, в УНДомі. — Адреса секретаря: Michael Halkewicz, 179 Cornwall Street, Stratford, Conn. Tel.: ED 7-9856 Bridgeport, Conn.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 289, в год. 2:00 по пол., в Укр. Амер. Клюбі, при 292 Hudson Ave. Проситься всіх членів до участи, щоб обговорити справу 40-літнього ювілею і бенкету, який мав би відбутися в неділю, 15-го вересня ц. р., на якому повинні бути всі члени Відділу. Управа на 1963 р.: І. Мищук, предсідник, П. Дронь, заст.; В. Б. Гуссар, секр.; Т. Пасанк, заст. М. Гуссар, кас.; М. Ендріюс, заст.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні Збори Б-ва Рожд. Пресв. Богородиці, Відд. 259, в год. 1:00 по пол., в церковній залі, при 4952 So. Paulina St. — П. Трусяк, рек. секр.

ТАРЗАН, ч. 4983. Жінки вмирали від еліксіру.

— Кілька років тому, — сказав поважно Білл, — презервер наказав жінкам із цього племени також заживати пігулок „молодости"...

— Але їхній хемічний склад спричиняв дивовижно протилежну реакцію до тієї, що в чоловіків...

— Двадцять чотири години після зажиття еліксіру всі жінки постарілися і повмирали!